

Časopis Zvonček TABA 2017/2018. Vydáva Tlačová agentúra BellAmos pri Súkromnej základnej škole BellAmos v Martine, Ulica východná 18, pod vedením Mgr. Zuzany Vavákovvej a za pomoci žiakov a pedagógov školy. Redakčný tím: šéfredaktorka: Ema Dawelbeitová, zástupkyňa šéfredaktorky: Rebeka Dorková, redaktori: Lara Nemcová, Lucia Spišáková, Pavla Mia Lechanová, Sandra Pareničková, Tea Šlichtíková, Daniel Donko, Daniel Droppa, Karin Macaláková, Matej Remenár, Nina Lepejová, Oľvia Macíková, Marek Alex Képeš. Kontakt: 0907/101023 alebo bellamos@mtweb.sk.

Zvonček 7

Časopis žiakov SZŠ BellAmos vydáva Tlačová agentúra BellAmos TABA
Dvojnásobný držiteľ Ceny Jožka Fľaka za jeho vysokú úroveň
Držiteľ ceny Slovenského syndikátu novinárov
3. miesto v regionálnej súťaži školských časopisov základných škôl

Číslo 7/ročník 16

marec 2018

Cena: 1€

O zlatú guľôčku

Pre začiatok

2

Kalendár ŽIAČI

Obsah

Str. 1	Titulná strana
Str. 2	Pre začiatok
Str. 3	Hlavné správy
Str. 4	Umelecký prednes poézie a prózy
Str. 5	Fašiangy v BellAmos
Str. 6	Projekt Eko Alarm v BellAmos
Str. 7	Zažili sme...
Str. 8 – 10	Michal Meško v BellAmos
Str. 11 – 13	Na kus reči u Janka Cigera
Str. 14	Zábava BellAmos
Str. 15	Sladká matematika
Str. 16	English Page
Str. 17	Okienko špeciálnej pedagogičky
Str. 18	Strana pre rodičov
Str. 19	Reklama
Str. 20	Niečo na záver

Foto na tréžulke

O zlatú guľôčku

V utorok 27. 2. 2018 sa uskutočnilo školské kolo prehliadky detských sólistov spevákov O zlatú guľôčku. Poslaním prehliadky je vyhľadávanie mladých speváckych talentov, podporiť a rozvíjať u detí vzťah k folklóru a podnecovať ich k aktívnej činnosti v tejto oblasti. ☺ Zvít'azil štvrták **Miško MitíP**, na druhom mieste sa umiestnil tretiak **Pet'ko Grendár** a tretie miesto si vyspievala druháčka **Tamarka Beňová**. Blahoželáme - a nech to spieva!

V apríli majú narodeniny

Jakub Smieško	1. S
Matúš Smieško	1. SA
Hediye Jafari	1. SA
Ema Kamienová	2. S
Lukáš Tonhajzer	2. S
Patrik Johanides	2. S
Vivien Nepelová	2. S
Alex Jankulár	2. SA
Richard Tomaga	3. S
Simona Lara Szalayová	5. S
Marco Pížl	6. S
Sandra Pareničková	6. S
Soňa Boledovičová	6. S
Jakub Podhorský	7. S
Ema Dawelbeitová	8. S
Liliana Kováčová	8. S
Samuel Sakál	8. S
Samuel Havlín	9. S

V apríli majú meniny

Richard Tomaga	3. S
Richard Smolka	6. S
Richard Krištofík	9. S
Jakub Marek Barčík	2. SA
Marek Alex Képeš	9. S

ŮČTEĽKA

V apríli majú narodeniny

Mária Debnárová

V apríli majú meniny

Danka Kontšeková

Foto: Mgr. Anna Thomková

Dobrá voľba!

Ešte stále je mnoho rodičov, čo výberu základnej školy pre svoje dieťa nevenujú žiadnu pozornosť a dieťa jednoducho zapisujú do spádovej školy. Tak to bolo aj v našom prípade. S výberom sme boli spokojní a do určitého času sme nemali potrebu riešiť zmenu školy. Na výber je dnes množstvo alternatív. Môžete si vybrať medzi štátnymi, súkromnými či cirkevnými školami. Keď sme s odstupom času začali vnímať rôzne názory na školy od našich známych, susedov, priateľov, až potom sme sa začali bližšie zaujímať a zamýšľať, či škola, do ktorej chodí Natálka, je pre ňu tá najlepšia. Začínate sa pýtať a zisťovať rozdiely, čítať referencie, prístup vyučujúcich, počet žiakov v triede a ich hodnotenie, vybavenosť školy, mimoškolské aktivity, aké sú na jednotlivých školách. Spoločne sme sa dohodli a zvíťazil „BellAmos“. Z prestupu a zmeny som ja, ako matka, mala asi najväčšie obavy, predsa sme prestupovali už za pochodu nového školského roku a z nasadenia na „rozbehnutý vlak“ som mala isté obavy. Veľká zmena čakala aj na Natálku, nielen zmena kolektívu, ale aj spôsob dochádzania, s ktorým sa bravúrne popasovala. Je zas o kúsok „dospeliejšia a samostatnejšia“, využívaním MHD nezávislejšia. Zmena školy pre Natálku bola jednoznačne výzva. Stúplo jej sebedomie a začala si veriť aj v iných situáciách. Už po pár mesiacoch vidím u nej pozitívne zmeny. Je cieľavedomejšia, vytrvalejšia a húževnatejšia.

Dnes už vieme naisto povedať, že to bola tá najlepšia voľba pre našu dcéru.

*Dovoľte mi touto cestou poďakovať ku Dňu učiteľov pani riaditeľke a celému učiteľskému zboru za profesionálny prístup, za to, že formujete to, čo je pre nás všetkých to najdrahšie.
ĎAKUJEME.*

Rodina DEBNÁROVÁ – rodičia NATÁLKY z 5. S

Foto: archív rodiny Debnárovej

Blahoželáme!

Na krajskom kole olympiády v anglickom jazyku získal **Lukáš James Merchant** z 9. S parádne **2. miesto!**

V pondelok 5. marca 2018 sa uskutočnilo regionálne kolo celoštátnej postupovej súťaže a prehliadky v umeleckom prednese poézie a prózy I. kategórie.

Reprezentovali nás Larinka Nemcová a Miško Mitíľ.

Sme veľmi radi, že Larka získala 2. miesto s odporúčaním na postup a Miško 3. miesto.

Blahoželáme!

Novinársky škriatok

V minulom čísle časopisu Zvonček zaúradoval v našom Zvončeku novinársky škriatok, ktorý si pomýlil **Jakubka Jadlovskeho** s Jakubkom Laščekom. Na lyžiarskom výcviku v kategórii chlapcov 1. a 2. ročníka sa teda na **2. mieste** umiestnil **Jakubko Jadlovský z 2. SA triedy**.

Kubkovi sa ospravedľujeme a ešte raz srdečne blahoželáme!

Geografická olympiáda

Výsledky okresného kola geografickej olympiády k nám dorazili s malým meškáním, ale predsa.... Blahoželáme piatakom, úspešným riešiteľom - **Šimonovi Filovi** ku krásnemu **3. miestu** a **Tomášovi Kuderovi** k **9. miestu**.

Blahoželáme!

Zber papiera

V prvom polroku sme spoločne vyzbierali viac ako jednu tonu starého papiera - 953 kg triedeného papiera, novín a časopisov a 60 kg vlnitej lepenky. Za utŕženie peniaze sme plánovali kúpiť športové pomôcky - po dohode s vyučujúcimi sme zakúpili joga podložky a na ceste sú basketbalové lopty. Zber pokračuje aj v druhom polroku. A pozor, na konci školského roku oceníme aj najaktívnejších jednotlivcov - žiakov. Najviac zatiaľ nazbierali **Danko Lepot**, **Ninka Záborská** a **Štěpko Herbrých**. Spoločne za školu a za prírodu - vy, my aj Zberné suroviny Žilina.

Vesmír očami detí

Blahoželáme našej prváčke **Salome Fučelovej** z **1. SA triedy**, ktorá získala ocenenie v súťaži Vesmír očami detí.

Salome svoje dielko vytvorila v rámci spolupráce so SZUŠ Kláštor pod Znievom, pod vedením p. uč. Veroniky Drugdovej.

Blahoželáme!

V utorok 13. 2. 2018 sa uskutočnilo školské kolo súťaže v umeleckom prednese poézie a prózy. Súťažili všetky kategórie... a aj keď víťazov je len pár, zvíťazili všetci.

1. stupeň POÉZIA

- 1.miesto – Larka Nemcová, 2. S
- 2.miesto – Zuzka Havlínová, 2. SA
- 3.miesto – Ninka Záborská, 2. S

1. stupeň PRÓZA

- 1.miesto – Miško Mitíľ, 4. SA
- 2.miesto – Miška Gallová, 4. S
- 3.miesto – Lucka Spišáková, 4. S
- 3. miesto – Peťko Grendár, 3. S

2. stupeň PRÓZA – II.kategória

- 1.miesto – Daniel Lepot (s postupom), 5. S
- 1.miesto – Rebeka Vyletelová, 5. S
- 2.miesto – Mia Dobáková, 5. S
- 3.miesto – Laura Pokrievková, 5. S
- 3. miesto – Zuzana Moricová, 5. S
- Čestné uznanie – Mia Lechanová, 6. S

2. stupeň POÉZIA – III.kategória

- 1.miesto – Ema Dawelbeitová, 8. S
- čestné uznanie – Filip Ďubák, 7. S

PRÓZA – III.kategória

- 1.miesto – Liliana Kováčová, 8. S

Foto:
Mgr. Tomáš Krško
Mgr. Anna Thomková

Milí bellamosáci,

tento mesiac vám prinášam pokračovanie článku o tom, ako nás ovplyvňuje internet. Téma dňa - ustavične online! Dnes je to naozaj možné – vďaka internetu v mobilných zariadeniach a rozšírenému wifi môžeme byť skutočne stále pripojení. Nejde len o deti s prstami a očami prilepenými na dotykových obrazovkách. V minulosti sme mailovú poštu vybavovali naraz – po pripojení sa na internet (napr. v pondelok ráno v práci), teraz sme správami bombardovaní non-stop – vo dne, v noci, cez víkend, a tak si prácu nosíme doslova „do postele“. Zároveň viac, ako kedykoľvek predtým, vykonávame viac činností naraz. Učenie sa do školy je prerušované odpisovaním na správy na Facebooku, pri jedle či chvíľach s blízkymi nechýba na stole mobil. náš mozog, žiaľ, nie je nastavený na nepretržitý online stav. Výskumy ukazujú, že takéto „pret'azovanie“ (obzvlášť u detí vo vývine) vedie k tzv. technoburn – outu (vyhoreniu pod vplyvom technológií), ktorý je spojený s podráždenosťou, negatívnymi emóciami, únavou a v neposlednom rade zhoršením fungovania kognitívnych funkcií (napr. schopnosť zapamätávania, či logického uvažovania a riešenia problémov). Ukazuje sa tiež, že my, ľudia, máme tendenciu nekriticky preceňovať schopnosť vlastného sústredenia a multitaskingu (súčasného vykonávania viacerých činností). Napriek nepopierateľnej PC zdatnosti dnešných detí nemožno popierať, že učenie s mobilným telefónom v ruke nikdy nebude rovnako efektívne ako bez neho, rovnako ako komunikácia („ale veď ja ťa počúvam“ popri ťukaní do telefónu neznie vždy presvedčivo). Jednu vec však náš (a hlavne detský) mozog dokáže, chce a môže vykonávať non-stop – je to byť napojený v blízkych medziľudských vzťahoch. Takéto bezdrôtové „pripojenie“ je zdrojom bezpečia a stability, emocionálnej stability a zároveň výrazne napomáha schopnosti efektívneho učenia.

Koľko je príliš veľa? Väčšina rodičov by najradšej čítala konkrétne „limity“. Jednoznačná odpoveď neexistuje – každý najlepšie pozná vlastné dieťa a mal by vedieť stanoviť jasné hranice. Viacerí odborníci sa však zhodnú na tom, že deti predškolského veku tieto zariadenia k správne vývinu vôbec nepotrebujú a naopak v tomto veku môže byť negatívny vplyv na vyvíjajúci sa mozog najsilnejší. Na 1. stupni ZŠ sa ich používaniu pravdepodobne nevyhneme – maximálnou hranicou by mala byť 1 hodina denne s primeranou rodičovskou kontrolou. U starších školákov sa hranice zadávajú ťažšie – veď všetci majú Facebook konto či kvalitný telefón. Hranice v tomto veku by mali byť predmetom dohody, pričom napriek všetkej presvedčivosti argumentov, ako dlho môžu byť na počítači spolužiaci, dve hodiny času sú skutočne dost'. U starších detí zároveň vystupuje do popredia otázka bezpečnosti na internete. Ale to už je iná téma, ktorá si ale taktiež zaslúži pozornosť, takže niekedy nabudúce. Zatiaľ sa pokúsme vytvoriť dohody, ako zmysluplne tráviť čas za počítačom alebo ako vhodne využívať mobilné telefóny.

Prajem vám príjemné jarné dni a veľa úspechov do ďalšieho mesiaca.

Vaša špeciálna pedagogička Mgr. Darina Mojšová

(Zdroj: SCŠPP v MT, Spracované podľa: Attrill, Alison. *Cyberpsychology*. Oxford University Press, USA, 2017)

Spring is starting, and I just had to share with you one of my favorite sonets from my favorite author William Shakespeare.

From you have I been absent in the spring,
When proud-pied April dress'd in all his trim.

Hath put a spirit of youth in every thing,
That heavy Saturn laugh'd and leap'd with him.

Yet nor the lays of birds nor the sweet smell

Of different flowers in odour and in hue Could make me any summer's story tell,

Or from their proud lap pluck them where they grew;

Nor did I wonder at the lily's white,

Nor praise the deep vermilion in the rose;

They were but sweet, but figures of delight,

Drawn after you, you pattern of all those. Yet seem'd it winter still,

and, you away, As with your shadow I with these did play. –

William Shakespear

Hope this put you in the right spring spirit,
flowers bloom and people smile more, happy spring everyone...

Ema Dawelbeitová, 8. S

Foto: Ema Dawelbeitová

Fašiangy, Turíce, Veľká noc príde...

V BellAmos to naozaj rozvoniavalo z každej strany. Praženička, klobáska, cibuľka, slaninka či sladké chutné šišky! Na týchto dobrotách si pochutnávali všetky bellamosácke deti a v poobedňajších hodinách sa v školskom klube aj parádne zabávali v pestrofarebných maskách na detskom karnevale!

Prvácke, druhácke a piatacke fašiangy

Deti z 2. SA a 5. S ďakujú pani Dobákovej za chutné šišky!

Deti zo školského klubu ďakujú za šišky pani vedúcej z jedálne Jarke Holešovej!

Karneval v školskom klube

Foto: archív SZŠ BellAmos

BellAmos triedi odpad

Koncom minulého roku sme vás informovali, že sme úspešne prešli výberovým sitom v projekte EkoAlarm, ktorého cieľom je zavedenie systému zberu triedeného odpadu na slovenských materských, základných a stredných školách. V Martine sme jediná škola, ktorá je do tohto projektu zapojená! Začiatkom februára nám boli do školy doručené koše na triedenie odpadu, ktoré postupne umiestnime v každej triede. No to nie je všetko... Našu školu navštívi aj lektor, ktorý vyškolí žiakov o odpadoch. Takisto sme získali grant, ktorý použijeme na aktivity či pomôcky súvisiace s predchádzaním tvorby odpadu...

Naše šarmantné ôsmačky Lili, Rebeka a Emka predstavili bellamosákom nielen projekt, ale i pozisťovali čo-to o triedení odpadu a recyklácii. Veríme, že sa každý bude snažiť dodržiavať ich odporúčania.

V našej škole zbierame použité zubné kefkы!

Prineste aj tú vašu a urobte ňou radosť.

Komu?
Prírode
 Kefky sa nebudú rozkladať na skládke odpadu. Kefky CURAPROX budú zrecyklované na koše na triedenie odpadu pre školy.

Našej škole
 Za každých 100 akýchkoľvek zubných kefiek získa škola ďalší kôš, ktorý môže umiestniť kamkoľvek.*

*Platí do 31. 1. 2019.

#KefkaNepatriDoKosa
 #ZaleziNam

Viac informácií na www.ekoalarm.sk

Za kefkы dostanete koše na papier a plasty.

Na špeciálne označených miestach v našej škole môžete nájsť boxy na zber použitých zubných kefiek.

Za každých 100 kefiek môžeme získať ďalší kôš - do knižnice, do kabinetov...

Ďakujeme!

Sladká matematika or matika bellamosákov

Podme si najprv povedať správnu odpoveď príkladu z predchádzajúceho čísla. Tá znie:

Otec má teraz 65 rokov.

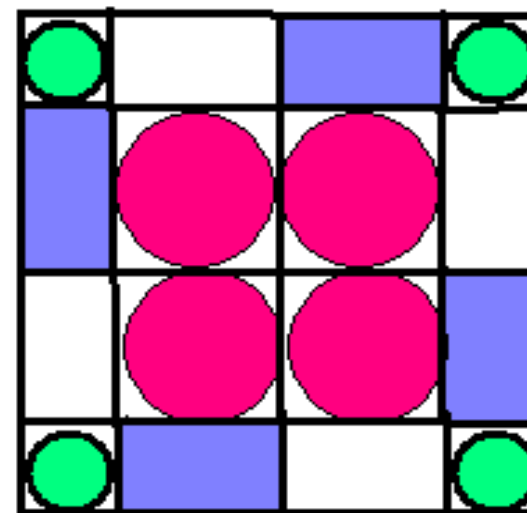
Mená úspešných riešiteľov:

Adamčíková Larka 6. S, Pokrievková Laura 5. S, Larsen Patrick 6. S, Boledovičová Soňa 6. S, Kamien Peter 6. S, Kudera Tomáš 5. S, Dobáková Mia 6. S.

Srdečne blahoželáme a samozrejme v Sladkej matematike aj sladko odmeňujeme.

Zadanie príkladu:

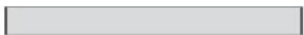
Obrus tvaru štvorca má obvod 320 cm. Sú na ňom štyri rovnaké malé kruhy a štyri rovnaké veľké kruhy tak, ako vidíš na obrázku. Malé majú polomer 5 cm. Aký polomer majú veľké kruhy?

Odpoveď na príklad, napísanú na lístočku aj so svojím menom, odovzdaj pani učiteľke matematiky **Majke Debnárovej**, kdekoľvek ju stretneš, **do 13. apríla 2018.**

„Miško, vymenuj mi štyri zemské živly!“ hovorí učiteľ žiakovi. „Oheň, vzduch, zem... a...a...“ nevie si žiak spomenúť. „Čím si umývaš ruky?“ pomáha učiteľ. „Jáj, no predsa...“

1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					

1. Chyba
2. Drobný hlodavec
3. Malý ostrý meč
4. Meno v kalendári 8.3.
5. Samec sliepky
6. Vymyslený príbeh

Autor krížovky: Lukáško Veselovský, 3. S
 Technicky spracoval: Matúško Miazdra, 5. S

Okolo sveta s Pavlom Hiraxom Baričákom

22. 2. 2018 sme sa zúčastnili besedy – rozprávania známeho cestovateľa, ale aj spisovateľa a muzikanta Pavla „Hiraxa“ Baričáka, ktorý rozprával o svojej ceste do Nepálu. V prezentácii nám priblížil fotografiami svoju návštevu. Nechýbal ani hudobný sprievod, ktorý zabezpečil náš ďalší nový kamarát Michal Kulich, ktorý sa v minulosti venoval rocku, podobne ako Pavel, no tento rok vydal CD s jeho úpravami indických a iných piesní, známych ako mantry. Tie sú populárne aj v Nepále a ako Pavel hovoril, aj jemu pomáhalo opakovanie si rôznych, najmä motivujúcich viet. Stretol sa nielen s Nepálčanmi, ale aj s ďalším slovenským dobrodruhom Romanom, s ktorým vlastne absolvoval celú cestu. Svoju knihu, ktorá bola jeho beletrizovaným rozprávaním o tomto zážitku, nazval Cesta okolo Annapúrnu, cesta do seba (Annapurny sú 4 vrchy vysoké nad 8000 m v Nepále). Prednášku robil veľmi zaujímavo a podarilo sa nám opäť ho stretnúť na koncerte, z ktorého išiel výťažok na SPOSU – združenie autistických rodičov, ktorého členom je aj mamina. No o ňom napíšem neskôr.

Daniel Droppa, 8. S

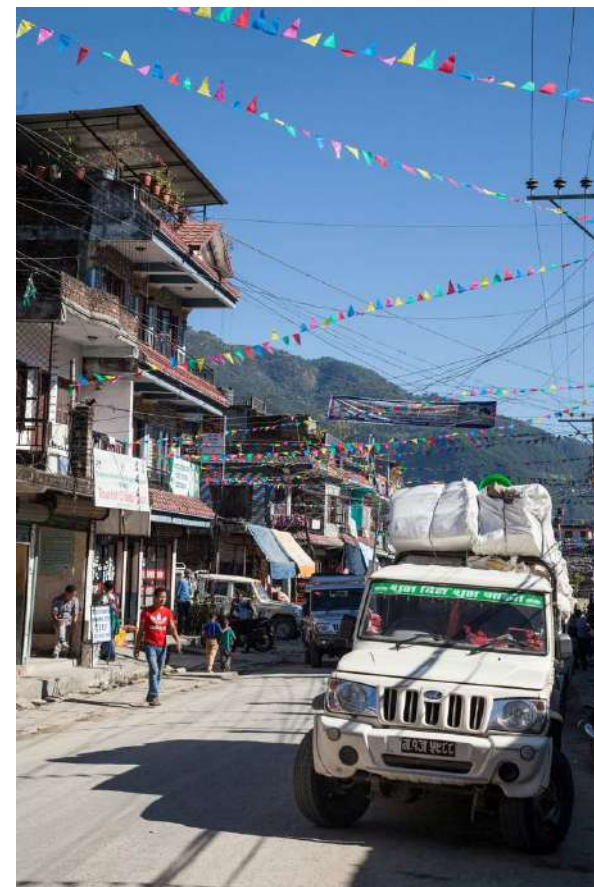

Foto: Pavel Hirax Baričák

Foto: Mgr. Anna Thomková

Ako sa máte?

Dobre, som veľmi nabudený.

V čom vidíte najväčšiu hodnotu života?

Fúha, ťažká otázka na začiatok. Jedna z vecí, pre ktoré sa podľa mňa oplatí žiť, je byť tvorivý. Lebo tým, že tvoríš niečo, vytváraš nové veci, zlepšuješ existujúce a posúvaš niečo dopredu. Tým v konečnom dôsledku pomáhaš ostatným a aj sebe žiť akoby lepší život. Nemám nejakú mantru, že prečo žijeme... Ja sa teším zo života, teším sa z obyčajných vecí. Hľadanie zmyslu je asi trvalá vec, ktorú mnohí ľudia nájdu, mnohí nie.

Čo vás inšpiruje pokračovať vo svojej práci?

Najmä to, že môžem robiť to, čo ma baví. Opäť to súvisí s tvorením. Vytvárať nejakú hodnotu, nejaký zmysel. Možno to je to - že vidíš, že tvoja robota má zmysel, že si tu pre niečo a to niečo môže byť aj to, že niekto vďaka tomu začne čítať alebo si večer kvôli tomu pozrie film. Keď vidím, že to, čo robím, posúva niekoho dopredu, tak to posúva aj mňa.

Ktorá časť života sa vám najviac páčila?

Zatiaľ celý. ☺ Každá mala niečo do seba. Na školu by som sa už nechcel vrátiť, nie preto, že by som na ňu zle spomínal, ale to, čo žijem teraz, ma baví so všetkými plusmi a mínusmi, ktoré k tomu prirodzene patria.

Na besede ste spomínali, že máte dcérku. Viedli by ste ju k takému životnému štýlu, aký máte Vy?

Mám dcéru, ktorá bude mať teraz štyri roky a trojmesačného syna, čiže čerstvé bábo. Budem sa snažiť ju viesť k tomu, aby robila všetko preto, aby bola v živote šťastná. To znie ako obrovské klišé, ale ide o to, aby pochopila, že všetko má vo svojich rukách. Aby sa nevyhovárala na ostatných. Áno, sú niekedy situácie, že máš smolu, ale to nie je, že sa vesmír proti tebe spriahol. Proste máš smolu tak, ako máš niekedy šťastie. To je tak – keď si v automate vytiahneš plyšového medveďa, tak to nie je preto, že si mal šťastie, ale ten stroj je tak naprogramovaný.

Michal Meško

Michal Meško je pre nás mnohých prototypom úspešného mladého človeka. Ako sám priznal, "podnikať" začal niekedy v 3. ročníku základnej školy, keď predával na pauzovací papier prekreslené obrázky ninja korytnačiek. Potom prišiel na svet jeden časopis (Miš-Maš); na osemročnom gymnáziu prerazil s časopisom Gymlet. Neskôr prišli referaty.sk. Dodnes je však jeho meno spojené s Kníhkupectvom Martinus. Na stretnutí s našimi ôsmakmi poodhalil, čo všetko je za tým, že dnes o ňom čítame a počúvame.

Chut' tvoriť, radosť z radosti iných, vytrvalosť, sen, pohľad na vzdelávanie, budúcológia... a tiež to, že všetko si treba tvrdo odmakať. Na stretnutí s ôsmakmi ho pozvala pani učiteľka Zuzka Herbrychová. Redaktorky z Tlačovej agentúry BellAmos pripravili pre vás zaujímavé interview.

s veľkým pobavením spomínam. Všetko, čo sa stalo, či už to dobré alebo aj to zlé, sa postupom času zmenilo na zábavné historky, zážitky a spomienky. Takže áno, ten život isto stojí žiť aj so všetkými tými problémami, ktoré nás iba posúvajú ďalej, proste aj tá ruža je krásna tým, že má tie trne.

Máte nejaký cieľ, ak áno aký?

Najlepšia túžba je vlastná prognóza a je to ťažný kôň života, tak ako aj sny. V tom je to také čudné. Možno, že v tomto momente mám tisíce snov, ale netvrdím, že sa mi hneď všetkých tisíc podarí splniť, ak sa mi napríklad podaria tri, tak stále mám 997 rezervu. Skrátka, mám čo robiť. Bol by som rád, keby sa mi podarilo toto udržať tak ako to je a aby to aj naďalej fungovalo ako priestor na stretávanie ľudí. No ale na to je dôležité, aby sa človek držal aj zdravotne dobre, aby to fungovalo po tejto linke, no a tým pádom je šanca, že sa dožijem, dnes sa vraví 100-120 rokov, ja neviem. Tak keby som sa dožil, povedzme, 50. výročia založenia antikvariátu, tak by to mohlo byť, povedzme, veľmi zaujímavé. Tak to by mohol byť jeden z cieľov.

Keby ste mohli mať jednu superschopnosť, aká by to bola?

Superschopnosť? Čo ja viem. Hmm. Na svete je teraz 7 miliárd ľudí, to znamená, že 3 možno až 4 miliardy z toho sú ženy. No a ja by som chcel mať 4 miliardy pier, aby som každej mohol dať pusku na líčko. ☺

Máte nejaký odkaz pre čitateľov Zvončeka?

Jasné mám, vitajte vždy v mojom antikvariáte. BellAmos, vždy!

rozhovor pripravili redaktorky Emka Dawelbeitová a Rebeka Dorková z 8. S

Foto: Mgr. Zuzana Herbrychová

Odkiaľ prišiel nápad na antikvariát?

Odkiaľ? No jednoducho zo života. Antikvariát je takou esenciou môjho života a šanci a možností, ktoré som počas života mal. Istým spôsobom by sa dalo povedať, že je to vzdor, robil som roky na manažérskej pozícii, vyskúšal som si aj to, aké je to robiť robotníka, dokonca aj pomocného robotníka. Bolo mi šéfované, to znamená, že som vždy mal nad sebou nejakú vrchnosť, celé roky. Ale aj ja som bol šéfom s tým, že som mal aj nad šéfov a práve vtedy, keď som išiel realizovať myšlienku „antikvariát“, tak som si povedal, že dosť bolo šéfov, nechcem mať nad sebou už nikoho. Nevie, či ho nazvať šéfom, ale prijal som akoby takého patróna, ktorým je práve Janko Hraško, ktorý mi necháva slobodu v rozhodovaní a celkovo vo všetkom a ja sa mu za to odďačujem tak, že šírim jeho dobré meno po svete. Bude to teraz už desať rokov, čo vlastným antikvariát a som šťastný, lebo antikvariát je v podstate obchod. Normálne je to zadefinované ako obchod s knihami, ale mne sa darí potláčať tú stránku obchodnú. Keby to bol obchod, tak by sme všade dali regále a skriňa za mnou v miestnosti by tu nebola, pretože v nej nie sú knihy. Knihy, regále, obchod. Ale ja to tak nechcem, pretože pre mňa nie sú tak dôležité regále a knihy, ale to, že sem prídu ľudia. Viem tu urobiť podujatie zrovna pre 50 ľudí, je to síce niekedy natesno, ale podstatné je, že to viem spraviť. Tak isto je tu veľmi príjemná atmosféra, keď sú tu napríklad deti a je to veľmi dobrý pocit, keď odtiaľto odchádzajú obohatené, spokojné a nebudaj šťastné. Takže nikdy to nebude obchod, ale bude to miesto, kde sa tí ľudia môžu stretávať a relaxovať. Často sa mi stane, že mi teraz sem chodia deviatci, sadnú si a rozprávajú sa, na ich vek, o dosť ťažkých témach. Väčšinou ma zavolajú, aby som sa s nimi rozprával tiež, ak môžem a povedal svoj názor. No a to je moja najväčšia odmena, ktorá za celý tento postoj existuje. Najväčšia odmena, že vlastne ľuďom, ktorým ja tu dám to teplo a tú strechu, že ma zavolajú a stoja o mňa. Tým sa aj naplňa celá myšlienka antikvariátu.

Aký ste boli žiak?

Ja? Ježišimária! ☺ Dostával som aj facky, aj poznámky, aj päťky. Dokonca som vytvoril nový rekord školy, ktorý pravdepodobne nikto doteraz neprekonal, za tri týždne som dostal 55 pätiiek. Nechcem ale tým povedať, že by som bol zlý žiak, ale jednoducho - mal som tie svoje maniere, svoju vzdorovitosť a čo bolo u mňa úžasné, nakoniec to bolo aj predpokladom pre moju budúcu literárnu činnosť, aj mnohé besedy, ktoré teraz robievam a smerujem ich k čítaniu, že „prečo je dôležité čítať?“ Čítanie je dôležité pre sofistikované papuľovanie rodičom a učiteľom. Keď máte nabratú slovnú zásobu, keď máte načítané, tak viete ísť do prudkej, a povedal by som, intelektuálne veľmi vysoko posadenej diskusie alebo slovného kontaktu s rodičom. No a moji rodičia mi kupovali samé knižky a tým pádom si sami, ako sa hovorí, robili medvediu službu, lebo som ich uvádzal do stavu šialenstva a zúfalstva. Jednoducho som tak vždy huboval, že platilo, že mám vždy posledné slovo, takže je to aj o tom. A samozrejme, dnes sa na to pozeráme už s humorom, pretože čo bolo vtedy problém, tak dnes je zážitok. Nedávno sme sa s otcom smiali, že vtedy ani len netušil, že dáva „po papuli“ budúcemu glosátorovi Slovenského rozhlasu. Takže takto som nejaký ten život v škole prežíval, prešiel som všetkým nejakým bez ujmy. Keď sa tak zamyslím, bol som pekný kvietok. Ale vždy som si za všetko pekne zlízol, za všetky protesty, za všetky vzbury a veci okolo toho. Na spomienky zo školy vždy

Drvivá väčšina vecí v živote je takých, ktoré vieš ovplyvniť. A je na tebe, ako sa rozhodneš, či budeš makať... A chcem, aby sa celý život učila, aby sa pýtala správne otázky, aby sa stále snažila posúvať ďalej.

Máte nejakú radu, ako sa nevzdávať?

Niekedy je dobré sa vzdať. Niekedy to nie je o tom, že hovoríš a keď stokrát urobíš to isté, tak je hlúpe očakávať, že na ten stoprvýkrát z toho bude iný výsledok. Niekedy to tým pádom môže znamenať, že to, čo robíš, aj napriek tomu, že si to naozaj vyskúšala všetkými možnými spôsobmi, prišiel čas zahodiť a vyskúšať niečo iné. Niekedy má zmysel povedať: „Dobre, už mi to tam nedáva tú radosť, ten zmysel.“ Neexistuje na to pravidlo. Možno to vydrží tri mesiace alebo štyri roky. Niektorí ľudia ale tridsať rokov niečo robia, skúšajú, rôznymi spôsobmi hľadajú nové cesty. Cítia vnútri v sebe akési volanie, že práve TOTO oni musia vyriešiť... No je možné, že mnohí z nich to nikdy nevyriešia. A potom sú situácie, že, aha, tridsať rokov to skúšam a na ten ďalší sa mi to podarí. Alebo to na tisícpäťstoprvý pokus nejakým spôsobom zrazu dal. Ja si z toho vždy beriem príklad z Martinusu. Podľa dnešných startupových poučiek by sme dnes ani nemali fungovať. Prvé tri-štyri roky existencie bola na osi príjmov naozaj rovná čiara. Nebolo to tak, že by sme nemali žiadne obraty, ľudia knihy kupovali. Ale nijako zásadne to nerástlo, proste rovná čiara, straty. Ak by sme teda mali ísť podľa trendov dnešnej doby, tak by sme mali vtedy skúsiť robiť niečo iné. Veď tri roky je už dosť dlhá doba a dosť veľa spálených peňazí na to, aby si dúfal, že na ten piaty rok sa to všetko zmení. Áno, robili sme strašne veľa... Ale podľa mňa existuje niekde v paralelnom vesmíre nejaký scenár, že ak by sme si v druhom roku povedali: „Skúsili sme to takto a takto, už nevieme, ako inak to skúsiť, nedáva to zmysel, poďme na niečo iné,“ bolo by všetko inak. Takže neexistuje univerzálna odpoveď.

Bolí ste si neistý pri začiatkoch?

Ja som si aj dnes nie istý. Podľa mňa neistota je svojím spôsobom pre človeka veľkým motivátorom, pretože musí myslieť na veľa vecí, musí sa na to pozerieť z mnohých strán. Neistota je úplne prirodzená. Je to do istej miery dobrý signál, pretože neistota znamená, že robíš niečo nové, skúšaš niečo nové. Istota je o tom, že si tisíckrát zapnem počítač a on sa mi tisíckrát zapne. Máš vtedy nejakú neistotu alebo nejaký stres z toho, že či sa zapne aj teraz? Ten stres príde vtedy, keď si s počítačom robila niečo deň predtým, nevieš úplne presne, čo to bolo a nemáš tú istotu, že či sa tam niečo nepokazilo. Neistota, strach je teda podľa mňa dobrý signál toho, že skúšaš niečo nové.

Na besede sa nám zdalo, že ako malý ste boli veľmi sebavedomý. Máte nejakú radu, ako byť viac sebavedomý?

Priznám sa, že dnes som si nie úplne istý, či som bol sebavedomé dieťa. Skôr si myslím, že som introvert, ustráchaný z princípu. Ale taktiež boli situácie, v ktorých ma rodičia štvili, povzbudili. Sú rôzne spôsoby, ako dosiahnuť buď sebavedomie alebo pocit, prejav sebavedomia. A zároveň si myslím, že sebavedomie – aspoň u mňa, ako to poznám – rástlo. Alebo inak – sebavedomenie sebavedomia rástlo s tým, aké veci robíš a dokážeš, aké veci ti vyšli a nevyšli, a ty rozmýšľaš nad tým, že prečo. V Martinuse sme urobili sto chýb a pamätám si, že naozaj boli veci, kvôli ktorým som nespál. Keď sa zopakovali druhýkrát, tak som spal aspoň tri hodiny. A keď tretíkrát, tak už som spal, pretože som vedel, že minule sme to nejakým spôsobom vyriešili. Tým pádom som vedel, že aj teraz nájdeme riešenie. Ak má niekto sebavedomie od prvého momentu, tak môže skôr naraziť. A myslím si, že je dobré, keď to sebavedomie nemá, pretože to znamená, že máš v sebe nejaký pokoj.

Aký ste boli žiak?

Lenivý. Mal som to šťastie, že mi veci išli prirodzene, takže som bol v princípe jednotkár, ale aj dvojka bola sem-tam. Päťku som ani raz v živote nedostal. Štvorky boli, ale nemyslím si, že ma škola dostatočne tlačila, čo nie je nevyhnutne zlé, pretože mi dala čas venovať sa iným veciam. Ak by som si mal opäť vybrať, tak asi nejdem akademickým smerom. Škola ako taká mi dala veľa možností, príležitostí a času. A v tom časopise nás naozaj podporovala.

Aké knihy radi čítate?

Čítam rád detektívky, Dominik Dán, Jo Nesbø. Nečítam ženské romány. Priznám sa, že nie som veľmi fanda historických kníh, keď už tak, tak čítam o budúcnosti. A potom ma bavia knihy o biznise a životopisy. Biografie sú celkom fajn.

Ako by ste chceli zlepšiť Vaše kníhkupectvo?

V mobile mám teraz zoznam s milión nápadmi. Je vlastne skvelé, že to stále pribúda. Nápady pribúdajú rýchlejšie, ako ich stíhame realizovať. Znamená to, že sa každý nápad dá ešte zlepšiť. Dnes sa desím dňa, keď ten zoznam vymažeme... A už by neprišiel nový nápad. Chcem pevne veriť, že ten deň nikdy nenastane, lebo to nebude znamenať, že sme to urobili dokonale. To bude znamenať, že my to už nedokážeme posunúť ďalej... Lebo dnes, na čokoľvek sa pozrieme, vždy tam nájdeme niečo, čo sa dá zlepšiť.

rozhovor pripravili redaktorky

Emka Dawelbeitová, Rebeka Dorková a Kajka Macaláková z 8. S

Pre čitateľov a tvorcov
časopisu Zvonček
veľa šťastia a vytrvalosti!
Míšo Meško

BellAmos u Janka Čigera v Antikvariáte Mádokýš

Aká je vaša obľúbená knižka?

Mojimi obľúbenými knižkami sú všetky kuchárske, pretože tie ma silno motivujú produkovať jedlo a zasa keď mám jedlo, tak ho aj zvyčajne jem a pochutím si na ňom. ☺ Takých mojich životných knižiek je viacero, čítam od svojich piatich rokov. Zrovna jedna taká osudová kniha „Dobrodružstvá Janka Hraška“ je tu po mojej pravici. Moja úplne prvá kniha, ktorú som dostal ako trojročný, bola „Lesné noviny“ od Vitalija Bianku, o zvieratkách. No a potom mám okolo seba 20 000 kníh, ktoré tiež niektoré patria do tých osudových. Najmä edícia „Stopy“, ktorá mi práve padla do oka. Tak isto mám rád vojnovú literatúru, životopisy. Celkovo nasávam zo všetkých možných oblastí.

Aký je Váš obľúbený autor?

No, momentálne môj najobľúbenejší autor som ja ☺, aby som si pohladkal ego. Ale nie. ☺ Isto mám viacerých spisovateľov, ktorých čítam rád. Veľmi si vážim spisovateľa Petra Jaroša, je autor románu „Tisícročná včela“, ktorý bol aj veľmi úspešne sfilmovaný a Peter bol aj autorom scenára, a takisto je to môj veľký priateľ, poznáme sa už roky. Keď som v Bratislave, často ho chodím navštevovať. Takže tento je určite na prvom mieste, už len kvôli tomu priateľstvu. Je to nesmierne múdry človek. Potom samozrejme Karol May, Jack London, Míka Waltari. Rád som čítaval knižky od Marije Jurić Zagorky. Je toho naozaj veľa a dokážem si povyberať aj z toho, čo mám tu. Milujem knižky a vždy ich aj budem mať veľmi rád, dokonca si spomínam, ako sme so spolužiakom pod lavicou čítali - dva páry očí - jednu knihu. ☺

Radšej čítate alebo píšete?

Ono to súvisí jedno s druhým, pretože ja mám rád aj písomný kontakt, ale zo všetkého najradšej asi rozprávam. Lebo to je operatívne, dá sa pri tom fabulovať, vymýšľať, dajú sa do toho zakomponovať pohyby, gestá, mimika. To ma veľmi baví. Je to trošku aj spojené s herectvom. Tak isto mám pri tom aj priamy kontakt s publikom. Publikum sa väčšinou baví a to ma najviac teší, no ale čítanie má tiež veľa do seba. Čítanie je tak isto dobré vyplnenie času a je to zároveň aj relax, keď si tak sadnete do kresla a čítate si. No a píšem rád, najmä keď mám tému. Témy sa samozrejme vždy nájdu, tak isto aj v Slovenskom rozhlase, ale tam musíte teda dodržiavať termíny. Ale celkovo sledovať svoje okolie, svet okolo, nejako naň reflektovať a dať o ňom správu cez moje oči, moje poznanie, moju dušu, dať správu ostatnému svetu, ktorý musí samozrejme o to stať.

Máte nejaké obľúbené motto alebo citát?

Mám jedno veľmi obľúbené motto, ktoré som prevzal od slávneho hokejistu Jaromíra Jágra, že „Iba ten človek môže byť šťastný, ktorý chce byť šťastný.“ - lebo to je podmienka šťastia. No a potom mám svoj vlastný výrok, že „Šťastie sa rozdeľuje delením.“ Tieto dva výroky spolu dosť súvisia, no a pokiaľ by sa ľudia držali tohto, myslím si, že by boli viacej šťastní. Problém je v tom, že keby boli všetci šťastní, tak by o tom nevedeli. Občas je dobré dostať aj po nose alebo jednoducho kopanec do zadku, ako sa hovorí, aby potom, práve, keď príde to pekné, to milé, či už človek alebo nejaká udalosť, tak jednoducho si to ten človek uvedomí. Šťastie má rôzne podoby. Niekedy je skryté a nevedomujeme si ho a niekedy je úplne jasné a tiež si ho nevedomujeme.